

Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

The Effect of Dating Violence Among University Students on Quality of Life

Merve IŞIK¹, Ümran DEMİRCAN², Nermin GÜRHAN³

ÖZ

Ergenlik döneminde fark edilmeden maruz kalınabilen flört şiddeti yaşamı olumsuz etkilemektedir. Çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaşam kalitesi üzerine etkisini belirlemedir. Tanımlayıcı olan araştırmanın örneklemini 228 öğrenci oluşturdu. Veriler 'Kişisel Bilgi Formu', 'Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği', 'Riskli Davranışlar Ölçeği Üniversite Formu' ve 'Whoqol-Bref' kullanılarak toplandı. Katılımcıların flört şiddetine yönelik puan ortalama dağılımları, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum (1,77±0,61) ve Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum (1,76±0,69) puanlarıdır. Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Genel Sağlık Durumunu negatif yönde etkilemektedir (B=-,131 p<0,05). Genel sağlık durumu alanındaki değişimin %2'si Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik kabul düzeyini açıklamaktadır. Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddet kabul düzeyi sosyal ilişkileri negatif yönde etkilemektedir (B=-,156 p<0,05). Bu alanındaki değişimin %4'ü Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddet kabul düzeyini açıklamaktadır. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği, Çevreyi alanını negatif yönde etkilemektedir (B=-,122 p<0,05). Çevre alanındaki değişimin %2'si Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddet kabul düzeyini açıklamaktadır. Flört şiddet kabul düzeyi, bireyin sosyal ilişkilerini, çevresini ve sağlık durumunu etkilediğinden dolayı flört şiddetine yönelik farkındalık artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Flört şiddeti, Öğrenci, Yaşam kalitesi

ABSTRACT

Dating violence, which can be exposed unnoticed during adolescence, negatively affects life. The aim of the study is to determine the effect of dating violence on the quality of life of university students. The sample of the descriptive study was 228 students. The data were collected by using "Personal Information Form", "Attitude Scale Towards Dating Violence", "Risky Behaviors Scale University Form" and "Whoqol-Bref". The mean score distribution of the participants for dating violence is the Attitude of Women towards Psychological Violence in Dating (1.77 ±0.61) and the Attitude Towards Physical Violence by Women in Dating (1.76± 0.69). The Attitude Scale towards Psychological Violence Applied by Women in Dating negatively affects the General Health Status. 2% of the change in the field of General Health Status explains the level of acceptance of the Psychological Violence Applied by Women in Dating. The level of acceptance of Psychological Violence Applied by Women in Dating Affects Social Relations negatively (B=-,156 p<0,05). 4% of the change in this field explains the level of acceptance of Psychological Violence Applied by Women in Dating. The Attitudes Towards Physical Dating Violence Scale Applies by Man in Dating Affects Environment negatively (B=-,122 p <0.05). 2% of the change in the field of environment explains Physical Dating Violence Acceptance Level Applied by Man in Dating. Since the level of acceptance of dating violence affects the social relations, environment and health of the individual, awareness of dating violence should be increased.

Keywords: Dating violence, Quality of life, Student

İlgili Üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 91610558-604.01.02-sayıyla etik izin ve kurum izni alınmıştır.

¹Araştırma Görevlisi, Merve IŞIK, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Merve0606_90@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4857-2337

²Öğretim Görevlisi, Ümran DEMİRCAN, Sinop Üniversitesi Durağan Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı, umranaltinoz@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2975-4581

³ Prof. Dr., Nermin GÜRHAN, Tokat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ngurhangurhan@gmail.com , ORCID: 0000-0002-3472-7115

İletişim / Corresponding Author:

Merve IŞIK

Geliş Tarihi / Received: 26.02.2021

e-posta/e-mail:

Merve0606_90@hotmail.com

Kabul Tarihi/Accepted: 22.06.2021

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü şiddet kavramını; kişinin kendine, başka birine, gruba, topluma karşı güç kullanarak uyguladığı, yaralanma, ölüm, psikolojik zarar ile sonlanan uygulamalar olarak tanımlamıştır.¹ Şiddet; gerginliğin artması, şiddet aşaması ve balayı aşaması olmak üzere döngüsel olarak üç aşamada gerçekleşir. Bu aşamaların süresi zaman geçtikçe azalmaktadır.² Şiddet, üç grupta sınıflandırılmaktadır. Bunlardan ilki; öz kırım girişimi, öz kırım düşüncesi gibi bireyin kendisine yönelik uyguladığı şiddet³ ikincisi flört şiddeti, aile içi şiddet, akranlar arası şiddet gibi kişiler arası uygulanan şiddettir. Son olarak ise, terör saldırıları, savaşlar, etnik gruplar arasındaki çatışmaların yer aldığı kolaktif şiddettir.⁴

Kişilerarası uygulanan şiddet içinde yer alan flört şiddeti, partnerlerin birbirlerini cinsel, fiziksel, sözel ve duygusal açıdan istismara maruz bırakması ve kısıtlamalar getirmesidir.⁵ Bir başka tanıma göre, ilişkide karşı tarafa baskılayıcı tutumlar sergileyen, kontrol eden ve bireyin zarar görmesine sebep olan fiziksel, cinsel ve psikolojik girişimler bütünüdür.⁶ Flört şiddet türleri fiziksel flört şiddeti, psikolojik flört şiddeti, cinsel flört şiddeti ve siber flört istismarıdır. Fiziksel şiddet, DSM-5'te -eşin ya da birlikte olunan kişilerden birinin diğerine kaba güç kullanımı, bedensel başlığı altında- bir yılda partnerlerden birinin diğerine herhangi bir kötülüğünün dokunulması veya dokunulabilecek olması sonucu bireyde korku uyandıran davranışlardır. Kaba güç kullanımı arasında, tokat atma, tekmeleme, vurma, itme, saç çekme, ısırma, silah kullanma gibi eylemler yer alır.⁷

Flört şiddeti 17-29 yaş aralığında yaygın olarak görülmekte ve bu dönemde şiddet istismar davranış eğilimleri daha sık oranda ortaya çıkmaktadır.⁸ Adölesan ve genç erişkin dönemi, kişinin ergenliğe geçiş dönemi olup daha hassas, kırılğan ve deneyimsiz olduğu dönemdir.⁹

Flört ilişkisinde şiddet prevelansının araştırıldığı bir çalışmada, fiziksel şiddetin bireylerde yaşam boyu prevelansının %13 ile

%61 arasında olduğu saptanmıştır.¹⁰ Psikolojik flört şiddeti, partnere isim takma, alay etme, aile ve çevresiyle görüşmeyi kısıtlama şeklinde davranışlarla kişinin kendini değersiz hissetmesidir. Flörtte cinsel şiddet, DSM 5'de son bir yıl içinde partnere karşı, bireyin istememesine rağmen baskı kurarak cinsel eylemde bulunmayı zorlaması ya da bulunmak zorunda bırakması olarak belirtilmiştir.⁷ Flört tecavüzü, cinsel şiddet türlerinden biri olmakla birlikte lise ve üniversite yıllarında yaygın görülen bir sorundur.^{11,12} Flört şiddetinin bir başka türü olan siber flört istismarı, partnerlerden birinin diğerini telefon çağrıları, sms, e-mail gibi teknoloji ya da medya vasıtasıyla takip veya rahatsız etmesidir.¹³ Farklı yönlerden birey üzerinde etkisi olan flört şiddetinin, toplumda görülme oranı yüksektir. Üniversite öğrencilerinde yapılan bir çalışmada, son bir yıl içinde kadınların %31,6'sı, erkeklerin %24,4'ü fiziki açıdan şiddet yaşamış olup, bir başka çalışmada ise, her 5 kız öğrenciden 1'i partneri tarafından fiziksel ve/veya cinsel istismara uğramıştır. Ayrıca fiziksel ve cinsel flört şiddetine uğrama, madde kullanım riskini, sağlıksız kilo kontrolü davranışlarını, hamile kalma ve öz kırım eğilimi ile ilişkili olduğu saptanmıştır.^{14,15}

Flört şiddetinin ortaya çıkmasında birçok faktör etkili olabilmekte ve bu faktörler nedensel olabileceği gibi flört şiddetinin bir sonucu olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Örneğin madde veya alkol kullanımı gibi riskli davranışlar sergilemek flört şiddeti davranışını artırdığı gibi, bu şiddetin bir sonucu olarak da riskli davranışlar sergilenebilmektedir. Bu kapsamda flört şiddetinin, diğer şiddetler gibi birey üzerinde olumsuz etkileri mevcuttur. Flört şiddetinin sağlıkla ilişkisini inceleyen birkaç araştırma fiziksel partner şiddetine maruz kalan genç yetişkinlerin sosyal destek kaynaklarının daha az olduğu, daha fazla alkol ve madde bağımlılığına yatkın oldukları, anksiyete, depresyon ve psikotik semptom belirtileri görülme oranının şiddet görmeyen akranlarına oranla daha fazla olduğu saptanmıştır.¹⁶ Bu bağlamda flört şiddeti

kişinin özgüveni üzerinde, benlik saygısında, yaşamının devamı sürecinde olumsuz etkilere sebep olabilir ve bireyin yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilir. Öte yandan bireyde madde kullanımı, yeme bozuklukları, duygusal travma gibi psikiyatrik bozukluklar yanında, korku, anksiyete, çaresizlik, ümitsizlik, suçluluk, öfke gibi olumsuz duygular ortaya çıkabilir.^{2,17} Ayrıca anksiyete ve duygu durum bozuklukları belirtileriyle ortaya çıkan olumsuz duygulanımların kişi de birçok riskli davranışları tetiklediği belirtilmiştir.¹⁸ Bu anlamda düşünüldüğünde flört şiddetinin adölesanlar da ve genç

erişkinlerde yaşanıyor olması ve bu yaşlarda bireylerin deneyimsiz olmasından dolayı genellikle gizlendiği belirtilmiştir.¹⁹ Genç erişkinlerde yaşam niteliği ve sağlığı geniş bir açıdan ele almak ve bu popülasyonla ilişkilerini belirlemek için ek araştırmalara ihtiyaç duyulur.

Bu doğrultuda, bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaşam kalitesi üzerine etkilerini araştırmaktır. Ayrıca üniversite öğrencileri arasında sağlıkla ilişkili yaşam niteliği ile flört şiddeti arasındaki ilişki nedir? sorusuna yanıt aranmıştır.

MATERYAL VE METOT

Tanımlayıcı tipte olan araştırma Ocak-Şubat 2020 tarihleri arasında Gazi Üniversitesi Hemşirelik Bölümünde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, Gazi Üniversitesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinde öğrenim gören hemşirelik 1. ve 2. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada örneklem büyüklüğü oluşturulmamış, evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmayı kabul eden 228 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından toplanmış olup veri toplama araçlarının uygulanması yaklaşık 25 dakika sürmüştür. Araştırmanın bağımlı değişkenleri flört ilişkisinde yaşam kalitesi ve riskli davranışlardır. Yaş, cinsiyet, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, mevcut ilişki durumu bağımsız değişkenlerdir. Verilerde Kişisel Bilgi Formu, Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği, Riskli Davranışlar Ölçeği Üniversite Formu, Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği Kısa Formu Türkçe Versiyonu kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların sosyo-demografik bilgileri ve flört şiddeti nitelikleri ile ilgili sorular yer alır.

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri (FŞYTÖ)

Flört şiddetine yönelik tutum ölçekleri Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi

(1999) aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği boyutlarından oluşan Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği kız ve erkeklerin flörtte psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete yönelik tutumlarını belirlemeye yöneliktir.²⁰ Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2013 yılında Yumuşak tarafından yapılmıştır.²¹ Ölçekten alınan puan düzeyi arttıkça bireyin flört şiddetine yönelik düzeyinin yüksek olduğu gösterilmektedir. Ölçek 'kesinlikle katılıyorum', 'katılıyorum', 'kararsızım', 'katılmıyorum', 'kesinlikle katılmıyorum' olmak üzere beşli likert tipidir.

Riskli Davranışlar Ölçeği Üniversite Formu (RDÖÜF)

Riskli Davranışlar Ölçeği Üniversite Formu, Gençtanırım tarafından hazırlanan Riskli Davranışlar Ölçeğinden yararlanılmış olup, üniversite öğrencilerinin gelişim düzeyleri göz önüne alınarak geliştirilmiştir.²² Ölçek antisosyal davranışlar, alkol kullanımı, sigara kullanımı, özkıyım düşüncesi, beslenme alışkanlıkları, okul terki ve madde kullanımı boyutları olup 60 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 'her zaman', 'genellikle', 'bazen', 'nadiren' ve

'hiçbir zaman' şeklinde beşli likert tipidir. Toplam ölçek puanı bulunmamaktadır. Alt ölçeklerin her biri ayrı ayrı değerlendirilmektedir. Alt ölçeklerden alınan puan düzeyi yükseldikçe o alt ölçekteki risk düzeyi daha yüksektir.

Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği- Kısa Form (WHOQOL-BREF)

Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği- Kısa Form (WHOQOL-BREF) ölçeği, 27 sorudan oluşmaktadır. Ölçeği iki soru genel olup dört alan (26 soru) ve bir ulusal alan (1 soru) oluşturmaktadır.²³ Ölçekte yer alan 26 soru içinden iki soru bireyin yaşam kalitesini değerlendirmektedir. Bu sorular içinden biri tamamen sağlık, diğeri yaşam kalitesi puanlarını hesaplamaktadır. Sorular son 15 gün göz önünde bulundurularak cevaplanacaktır. Ölçek likert tipinden oluşmakta ve sorular kapalı uçludur. WHOQOL-BREF ölçeğindeki sorular, 'şiddet yanıt göstergesi', 'kapasite yanıt ölçeği', 'sıklık yanıt ölçeği' ve 'değerlendirme' olmak üzere dört yanıt skalasından oluşmuştur. Bu skalalardan şiddet yanıt göstergesi, bireyin ağrı belirtisi gibi belli bir durumunu ne ölçüde yaşadığı ve şiddetli biçimde yaşanan tecrübelerin bireyin yaşam tarzını nasıl etkileyeceği yönünde düşünülmüştür. Kapasite yanıt ölçeği, kişinin olay, duygu ve davranışı gösterebilme becerisini belirler. Kapasitenin mevcut durumlar üzerinde bulunduğu koşullarda yaşam kalitesini etkileyebileceği varsayılmıştır. Sıklık yanıt ölçeği, bireyin herhangi bir durum ya da davranış sıklığının yaşam kalitesini etkileyebileceği düşünülmüştür. Değerlendirme ise, olaylar karşısında verilen yanıtların pozitif yönde olması, bireyin yaşam tarzının daha yüksek olduğu anlamına gelebileceği yönündedir.²³ WHOQOL-BREF ölçeği, bedensel alan, psikoloji alanı, sosyal ilişkiler alanı ve çevre alanından oluşmaktadır. Bedensel alan bireyin, çalışabilme, bedensel hareketlilik gibi günlük ihtiyaçlarını yürütebilmesi, uyku, dinlenme gibi fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayabilmesi bölümlerini içerir. Bireyin bilişsel değerlendirmeleri, beden algısı,

benlik saygısı, bireysel inançları gibi bölümler psikolojik alanı oluşturur. Bireyin çevresindeki kişilerle ilişkileri, sosyal destek varlığı ve cinsel yaşam bölümleri ise sosyal ilişkiler alanı içine girmektedir. Çevre alanı, kişinin fiziki çevresi, ev ortamı, maddi kaynakları beraberinde boş zamanları etkin değerlendirme, bilgi ve beceri edinme bölümlerini oluşturur.²³

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS.20 paket programı ile belirlenmiştir. Normallikte Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır. Araştırma bulguları normal dağılıma uygun olmadığından non parametrik testler uygulanmıştır. Sonuçlar, $p < 0.05$ ise anlamlı olarak değerlendirilmiştir. Flört Şiddeti ve Yaşam Kalitesi arasındaki ilişki Pearson korelasyon, etkisi regresyon testiyle değerlendirilmiştir. Flört Şiddeti, Riskli Davranışlar Ölçeği ve Antisozyal Davranışlar, İntihar Eğilimi, Beslenme Alışkanlıkları ile Okul Terki boyutlarının 2 kategorili değişkenlere göre farklılık göstermesi t testi ile, 3 ve daha fazla kategorili değişkenlere göre farklılık göstermesi ANOVA testi ile hesaplanmıştır. Alkol Kullanımı, Sigara Kullanımı ve Madde Kullanımının 2 kategorili değişkenlere göre farklılık göstermesi Mann Whitney testi ile, 3 ve daha fazla kategorili değişkenlere göre farklılık göstermesi Kruskal Wallis testi ile incelenmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Gazi Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 7 Ocak 2020 tarihinde 91610558-604.01.02-sayısıyla etik izin alınmıştır. Ayrıca Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünden uygulama için yazılı izin alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın üniversite öğrencileri 1. ve 2. sınıflar ile yapılmış olması bulguların genellenebilir olmasını kısıtlamaktadır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmaya katılan toplam 228 bireyin %86,4'ü kadın, %13,6'sı erkektir. Katılımcıların %37,3'ü 19 yaşında, %59,5'inin annesi ilköğretim düzeyinde ve %40,8'inin babası ilköğretim düzeyinde eğitime sahiptir. Katılımcıların %30,8'inin mevcut bir ilişki durumunun olduğu, mevcut ilişki durumu olanlarında yarısından fazlasının (%58,9) bir yıl veya daha az bir birliktelikleri olduğu belirlenmiştir. Herhangi bir psikiyatrik rahatsızlık oranı %3,5 iken psikiyatrik ilaç kullanma oranı %1,8'dir.

Üniversite öğrencilerinde Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumları ($p=,000$), Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları ($p=,002$), Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p=,009$). Erkek ile kadınlar arasında Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği ve Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği açısından anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Erkek öğrencilerin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum puan ortalamaları kız öğrencilerin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum puan ortalamalarından daha yüksektir. Erkek öğrenciler erkeklerin gösterdiği hem psikolojik şiddeti hem de fiziksel şiddeti daha yüksek düzeyde kabul etmişlerdir. Erkeklerin flört şiddetini genel olarak kabul düzeylerinin kadınlarınkinden yüksek olması sonucu, diğer araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.^{24,25}

Erkek öğrencilerin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum puan ortalamaları kız öğrencilerin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum puan ortalamalarından daha yüksektir. Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum puan ortalamaları erkek öğrencilerde kız öğrencilerin Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum

puan ortalamalarından daha yüksektir. Kız öğrencilerde erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel flört şiddetini kabul seviyeleri erkek öğrencilere göre daha düşüktür. Yumuşak (2013) tarafından yapılan bir çalışmada mevcut araştırmayı destekleyen bulgulara yer vermiştir.²¹ Yapılan bir başka çalışmada yine benzer bulgular yer almaktadır. Çalışmaya göre, erkeklerin kadınlara göre erkeklerin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddeti daha fazla kabul ettikleri belirlenmiştir. Yine aynı çalışmada erkeklerin kadınlara oranla kadınların gösterdiği psikolojik ve fiziksel şiddeti kabul düzeyi daha fazladır. Erkeğin ve kadının flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik kabul düzeyinin yüksek olması, kişilerin yetiştirilme tarzlarının, toplumsal cinsiyet rollerin, ataerkil toplum yapısının etkili olabileceği düşünülebilir.

Ayrıca kız öğrencilerin, kadının flörtte gösterdiği fiziksel flört şiddetini kabul seviyeleri erkeklerden daha düşüktür. Üniversite öğrencilerinin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumları yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p=,008$). 21 yaşında olan öğrencilerin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum puan ortalaması diğer yaş gruplarına oranla yüksek bulunmuştur ve bu yaş grubunda erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddet kabul düzeyi daha fazladır. Yıldırım (2016)'ın yapmış olduğu bir çalışmada 23 yaş ve üzeri olan öğrencilerin diğer yaş gruplarına göre flört şiddetine karşı genel tutumları olumsuz yöndedir.²⁶ Ayrıca yaşın artmasıyla birlikte kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddeti kabul düzeyi azalmaktadır.²⁶ İftar (2016) çalışmasında ise, 17-19 yaş grubunda olan bireylerde şiddete yönelik tutum puanlarının diğer yaş gruplarına göre yüksek olduğunu saptamıştır.³ Çalışmamızda en fazla 21 yaşında olan bireylerin erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddeti kabul düzeyinin 22 yaş ve üzeri olan ve ayrıca diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olması, toplumun kültürel yapısının geleneksel olması düşünülebilir. Ayrıca daha genç

gruplarda puan ortalamasının düşük olması, kişilerin yaşamlarında flört ilişkisini daha az deneyimlemesi bunun haricinde üniversiteye daha yeni uyum sağlayabilmesi gibi farklı yaşamsal olayların olması kişilerin şiddete yönelik tutumlarının daha olumlu düzeyde olmasına neden olabilir.

Üniversite öğrencilerinin anne ve baba eğitim durumu ile Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği açısından anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Annesi okuma yazma bilmeyen öğrencilerin Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum puan ortalaması diğer anne eğitim düzeylerine göre yüksek bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları baba eğitim düzeyine göre de anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Babası okuma yazma bilmeyen öğrencilerin kadının flörtte uyguladığı fiziksel flört şiddetini kabul düzeyleri diğer eğitim düzeylerine sahip olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 1). Okuma- yazması olmayan bireylerde kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddeti kabul düzeyi daha fazladır. Bir diğer çarpıcı sonuçta kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddeti kabul düzeyi ikinci sırada en yüksek olan anne ve babasının

eğitim düzeyi üniversite ve üstü olan bireylerde olduğu saptanmıştır. Anne eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerde flört şiddetini kabul düzeyinin yüksek olması yapılan diğer bazı çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.^{27,28} Anne eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerde flört şiddetinin kabul düzeyinin daha yüksek oranda olması, annenin geleneksel tutum sergilemesi ve çocukların rol model olmasına bağlanabilir. İkinci sırada yer alan anne eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerde flört şiddetine yönelik tutumun daha olumlu düzeyde olması ise, ebeveynlerin yeteri kadar çocuklarına vakit ayıramıyor oluşu olabilir. Bu durumun daha niteliksel çalışmalarla desteklenmesi önerilir. Baba eğitim düzeyi ile kadının fiziksel flört şiddetine yönelik kabul düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişki vardır. Ancak diğer flört şiddetine yönelik tutum ölçekleri ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Çalışmamızın bulguları baba eğitim düzeyinin kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddeti kabul düzeyinin yüksek olduğunu göstermiştir.

Çalışmamızda üniversite öğrencilerinin mevcut ilişki durumu flört şiddetine yönelik tutum ölçeği puanını etkilememiştir ($p>0,05$). (Tablo 1).

Tablo 1. FŞYTÖ Demografik ve Flört Şiddetine İlişkin Özellikler Açısından İncelenmesi

Demografik ve flört şiddetine ilişkin özellikler	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği
	Ort± Ss	Ort± Ss	Ort± Ss	Ort± Ss
Cinsiyet				
Erkek	2,21±0,69	1,77±0,64	1,95±0,66	2,06±0,70
Kadın	1,55±0,43	1,37±0,48	1,74±0,60	1,71±0,67
test değeri	t=7,243	t=3,343	t=1,738	t=2,654
	p=,000*	p=,002*	p=,084	p=,009*

Tablo 1 (Devamı). FŞYTÖ Demografik ve Flört Şiddetine İlişkin Özellikler Açısından İncelenmesi

Yaş				
17 ve 18	1,49±0,44	1,26±0,36	1,72±0,60	1,67±0,72
19	1,58±0,44	1,41±0,53	1,72±0,52	1,74±0,62
20	1,71±0,56	1,55±0,58	1,80±0,69	1,82±0,71
21	1,91±0,69	1,45±0,53	1,87±0,66	1,76±0,76
22 ve üzeri	1,63±0,54	1,52±0,56	1,93±0,82	1,99±0,76
test değeri	F=3,518	F=2,128	F= ,631	F=,649
	p=,008*	p=,078	p=,041	p=,628
Anne eğitim durumu				
okuryazar değil	1,73±0,49	1,57±0,62	1,88±0,53	2,09±0,74
İlköğretim	1,65±0,55	1,40±0,52	1,75±0,61	1,70±0,67
lise	1,55±0,44	1,39±0,47	1,71±0,64	1,66±0,59
üniversite ve üstü	1,74±0,77	1,43±0,28	1,97±0,96	2,00±0,96
test değeri	F=,942	F= ,993	F= ,814	F=3,766
	p= ,421	p= ,397	p= ,487	p= ,011*
Baba eğitim durumu				
okuryazar değil	1,75±0,52	1,54±0,66	1,90±0,62	2,18±0,84
İlköğretim	1,65±0,53	1,47±0,57	1,82±0,64	1,77±0,64
lise	1,64±0,53	1,37±0,46	1,69±0,56	1,70±0,68
üniversite ve üstü	1,52±0,49	1,33±0,36	1,74±0,65	1,56±0,61
test değeri	F=,786	F=1,281	F=1,050	F=3,901
	p=,503	p=,282	p=,371	p= ,010*
Mevcut ilişki durum				
evet	1,70±0,52	1,49±0,60	1,81±0,64	1,70±0,67
hayır	1,61±0,52	1,39±0,46	1,75±0,60	1,79±0,70
test değeri	t=1,168	t=1,223	t=,707	t= ,948
	p=,244	p=,224	p=,480	p=,344

*p<0,05

Katılımcıların Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum ve

Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları sırası ile 1,64±0,52,1,42±0,52, 1,77±0,61 ve 1,76±0,69'dur (Tablo2).

Tablo 2. FŞYTÖ Puan Ortalamalarının Dağılımı

FŞYTÖ Alt boyutları	Ort±Ss	Min-Max
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	1,64±0,52	1,00-4,07
Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	1,42±0,52	1,00-3,33
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	1,77±0,6	1,00-3,36
Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	1,76±0,69	1,00-4,08

Üniversite öğrencilerinin anti sosyal davranışlar, sigara kullanımı, okul terki ve madde kullanımı riskli davranışlar boyutları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir (p<0,05). Erkek öğrencilerin anti sosyal davranışlar boyutu puan ortalaması, sigara kullanımı boyutu ortalaması, okul terki boyut ortalaması ve madde kullanımı boyutu ortalaması kız

öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin anti sosyal davranış gösterme eğilimleri, sigara ve madde kullanım davranışları ve okulu bırakma durumu kız öğrencilere oranla yüksek düzeydedir (Tablo 3). Yapılan çalışmalar bu durumu desteklemektedir ve sigara kullanımı, okul terki gibi olumsuz davranışların erkek öğrencilerde daha fazla

görülmesinde, davranışların akran grupları tarafından desteklenmesi ve kullanımın yaygın olması veya akran gruplarına dahil olabilme gibi etkenler olabilir.^{29,30,31} Araştırmada, erkek öğrencilerde anti sosyal davranış gösterme oranı kız öğrencilere göre daha yüksektir. Anti sosyal davranışlar, kasıtlı olarak diğer bireylerin eşyalarına hasar verme, okuldan ya da evden ayrılma davranışı gösterme ve fiziksel şiddetin de yer aldığı davranışlardır. Anti sosyal davranışın bir parçası olan şiddet olaylarında okullarda önemli artışlar olmaktadır.³² Yapılan çalışmalar, 10 gençten yaklaşık 1'inin geçen yıl şiddet mağduriyetiyle (kasıtlı olarak vurulduğu, tokatlandığı veya fiziksel olarak bir erkek arkadaşın veya kız arkadaşının yaraladığı) bildirildiğini bulmuştur. Her 10 kızdan 1'i yaşamı boyu cinsel saldırı öyküsü bildirmiştir. Şiddet mağduriyeti, depresif belirtiler, cinsel yönelim ve diğer riskli davranışlar intihar girişimleriyle güçlü bir şekilde ilişkilidir.³³ Öğrencilerin gösterdiği bu davranışlar hem kişilerin gelişimlerini hem de diğer akran gruplarını olumsuz yönde etkilemektedir. Aynı zamanda kişilerin fiziksel sağlığının yanında ruh sağlığını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Flört şiddetinin sağlıkla ilişkisini araştıran birkaç araştırma, fiziksel partner şiddeti uygulayan adolesanlarda daha az sosyal destek kaynaklarına sahip oldukları, daha fazla alkol ve madde bağımlılığı gösterdikleri ve ayrıca anksiyete, depresyon gibi psikotik semptomların arttığı belirtilmiştir.¹⁶

Üniversite öğrencilerinin RDÖÜF alt boyutlarından madde kullanımı yaşa göre anlamlıdır ($p<0,05$). 22 yaş ve üstü olan öğrencilerin puan ortalaması diğer yaş gruplarına göre daha yüksek düzeydedir. Ergenlerde sigara, alkol ve madde kullanımı üzerinde sosyo demografik değişkenlerin, psikolojik sağlığın, ebeveynlerden ve arkadaş çevresinden algılanan desteğin tahmin edilebilirliğine bakılmıştır. Çalışma bulgularında yaş ilerledikçe madde kullanımına yönelik riskli davranışlarda artış olduğunu saptamıştır.³⁴ Akran gruplarında yer alma ve maddeye ulaşma kolaylığı yaş ilerledikçe daha kolay olabileceğinden riskli

davranış olasılığının arttığı düşünülmektedir. Ailenin eğitim düzeyi düştükçe yeteri kadar sosyal destek gösteremeyebilir. Ayrıca anti sosyal davranışın önemli göstergelerinden biri de saldırganlık boyutudur. Yapılan bir çalışmada ailelerinden algıladıkları sosyal destek düzeyi ile öğrencilerin saldırganlık düzeyi incelenmiştir. Sonuçta algılanan sosyal destek düzeyi arttıkça saldırganlık davranışlarının azaldığı, anne ve baba eğitim düzeyi yüksek olanların daha yüksek düzeyde çevrelerinden sosyal destek algıladıkları belirlenmiştir.³⁵ Sonuç olarak sosyal ilişkileri destekleme riskli davranışları azaltmakta önemli olabilir.

Üniversite öğrencilerinin anti sosyal davranışlar alanı anne eğitim durumu ve baba eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Annesi okuma yazma bilmeyen öğrencilerin anti sosyal davranış boyutu puan ortalaması ve babası okuma yazma bilmeyen öğrencilerin anti sosyal davranış boyutu puan ortalaması anne ve baba eğitim düzeylerine göre daha yüksektir. Anne ve babası okuma yazma bilmeyen üniversite öğrencilerinin anti sosyal davranış gösterme boyutu daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Çalışmamızda üniversite öğrencilerinin alkol kullanımı ve sigara kullanımı daha önce var olan bir romantik ilişki varlığı bakımından anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Öğrencilerden daha önce bir ilişki yaşamış olanların alkol kullanımı boyutu puan ortalaması ve sigara kullanımı boyutu puan ortalaması daha önce hiçbir ilişkisi olmayanlara göre yüksek düzeydedir.

Ayrıca üniversite öğrencilerinin sigara kullanımı ve madde kullanımı ile mevcut bir romantik ilişki varlığı arasında anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Öğrencilerden mevcut ilişkisi bulunanların sigara kullanım boyutu puan ortalaması ve madde kullanım boyutu puan ortalaması mevcut ilişkisi olmayanlara göre daha yüksek düzeydedir. Mevcut ilişkisi olan öğrencilerin sigara kullanımı ve madde kullanımı davranış durumu, ilişkisi olmayanlara göre daha yüksek düzeydedir (Tablo 3). Geçmişte ilişkisi olan kişilerde alkol ve sigara

kullanımına yönelik riskli davranış oranı flört ilişkisi olmayan kişilere göre daha yüksektir. Olumsuz riskli davranışların, ergenler arasında bir güç göstergesi olabileceği ya da

uygun olmayan etkisiz baş etme yöntemlerine yönelebildiklerinden kaynaklı olduğu düşünülebilir.

Tablo 3. RDÖÜF Boyutlarının Demografik ve Flört Şiddetine İlişkin Özellikler Açısından İncelenmesi

Demografik ve flört şiddeti özellikleri	Antisozyal Davranışlar	Alkol Kullanımı	Sigara Kullanımı	İntihar Eğilimi	Beslenme Alışkanlıkları	Okul Terki	Madde Kullanımı
Cinsiyet	2,09±0,75	1,30±0,63	1,96±0,99	2,09±0,75	2,87±0,69	2,35±0,91	1,21±0,43
Erkek	1,71±0,43	1,14±0,47	1,48±0,69	1,71±0,43	2,82±0,72	1,90±0,77	1,07±0,31
Kadın							
test değeri	t=2,778 p=,009*	U=2707,5 p=,122	U=1995,5 p=,002*	t=-,828 p=,408	t=,369 p=,713	t=2,909 p=,004*	U=2217,0 p=,000*
Yaş							
17 ve 18	1,69±0,46	1,18±0,64	1,56±0,82	2,41±0,76	2,94±0,76	1,81±0,69	1,03±0,08
19	1,83±0,47	1,08±0,29	1,43±0,64	2,41±0,72	2,80±0,74	1,88±0,74	1,06±0,35
20	1,70±0,47	1,15±0,43	1,50±0,50	2,39±0,60	2,91±0,66	2,11±0,93	1,06±0,15
21	1,79±0,66	1,29±0,62	1,72±1,00	2,13±0,54	2,59±0,67	2,12±0,75	1,20±0,53
22 ve üzeri	1,71±0,48	1,44±0,79	2,13±1,13	2,23±0,75	2,68±0,54	2,15±1,05	1,30±0,58
test değeri	F=,896 p=,467	X ² =5,013 p=,286	X ² =6,389 p=,172	F=1,183 p=,319	F=1,509 p=,201	F=1,595 p=,177	X²=10,501 p=,033*
Anne eğitim durumu							
Okur yazar değil	2,01±0,66	1,14±0,45	1,57±0,84	2,46±0,65	2,90±0,65	1,93±0,89	1,06±0,16
İlköğretim	1,72±0,44	1,13±0,47	1,46±0,63	2,38±0,66	2,87±0,73	1,98±0,80	1,05±0,24
lise	1,70±0,47	1,27±0,56	1,71±0,90	2,24±0,77	2,67±0,72	1,95±0,78	1,20±0,55
üniversite ve üstü	1,67±0,51	1,27±0,71	2,07±1,14	2,35±0,62	2,75±0,60	1,82±0,57	1,06±0,17
test değeri	F=3,489 p=,017*	X ² =7,006 p=,072	X ² =6,534 p=,088	F=,824 p=,482	F=1,141 p=,333	F=,113 p=,953	X ² =7,167 p=,067
Baba eğitim durumu							
Okur yazar değil	1,99±0,65	1,26±0,58	1,51±0,79	2,45±0,50	2,91±0,73	2,10±0,97	1,12±0,41
İlköğretim	1,80±0,47	1,13±0,53	1,50±0,75	2,42±0,64	2,89±0,75	2,03±0,83	1,07±0,35
lise	1,66±0,40	1,14±0,37	1,52±0,68	2,27±0,77	1,88±0,71	1,88±0,78	1,11±0,34
üniversite ve üstü	1,78±0,65	1,28±0,63	1,85±0,92	2,35±0,66	2,88±0,76	1,88±0,82	1,03±0,10
test değeri	F=3,086 p=,028*	X ² =3,981 p=,264	X ² =6,102 p=,107	F=,840 p=,473	F=1,109 p=,346	F=,853 p=,467	X ² =3,790 p=,285
Mevcut ilişki durumu							
evet	1,71±0,40	1,20±0,46	1,76±0,79	2,27±0,75	2,77±0,66	2,05±0,83	1,12±0,32
hayır	1,79±0,54	1,15±0,51	1,46±0,72	2,40±0,66	2,85±0,74	1,93±0,79	1,07±0,34
test değeri	t=-1,242 p=,216	U=4959,0 p=,074	U=3846,0 p=,000*	t=-1,293 p=,197	t=-,752 p=,453	t=1,042 p=,298	U=4671,000 p=,004*
Önceki ilişki durumu							
evet	1,77±0,55	1,25±0,56	1,80±0,92	2,34±0,74	2,90±0,72	2,01±0,87	1,13±0,35
hayır	1,75±0,46	1,10±0,44	1,37±0,55	2,37±0,65	2,76±0,70	1,93±0,75	1,06±0,31
test değeri	t=,379 p=,705	U=5373,0 p=,005*	U=4485,5 p=,000*	t=-,346 p=,730	t=1,424 p=,156	t=,787 p=,432	U=5710,0 p=,068

*p<0,05

Üniversite öğrencilerinin WOQOL-BREF puanlarına göre öğrencilerin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$). Ek olarak bireyin mevcut ilişki durumu ve önceki ilişki durumu değişkenleri de WOQOL-BREF boyutlarında istatistiksel anlamlılıkta bir farklılık göstermemiştir ($p>0,05$). Üniversite öğrencilerinin WOQOL-BREF çevre alanı, anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Annesi okur yazar olmayan öğrencilerin puan ortalaması diğer gruplara göre daha düşük düzeyde bulunmuştur. Annesi okur yazar olmayan öğrencilerin çevre boyutu daha düşük düzeydedir (Tablo 4).

Üniversite öğrencilerinin WOQOL-BREF sosyal ilişkiler ve çevre boyutları da, baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Babası okur yazar olmayan öğrencilerin sosyal ilişkiler boyutu puan ortalaması ile çevre boyutu puan ortalaması diğer gruplara göre daha düşük düzeyde bulunmuştur. Babası okur yazar olmayan öğrencilerin sosyal ilişkiler ve çevre boyutları daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir (Tablo 4). Yaşam kalitesinin

değerlendirilmesinde, anne eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerde çevre alanı puan ortalaması daha düşüktür. Çevre alanı ile ilgili yaşam doyumu; maddi olanaklar, sağlık hizmetlerine erişebilirlik, ev ortamı, dinlenme ve boş zamanları değerlendirme fırsatı, fiziksel güvenlik ve ulaşım gibi özellikler açıklanabilir. Baba eğitim düzeyinin artması, yaşam kalitesinin alt boyutları olan sosyal ilişkiler ve çevre alanlarını da olumlu yönde etkilemiştir. Anne ve baba eğitim düzeyleri ile 10 yaş çocuğunun duygusal zeka performansı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada annenin eğitim düzeyi ile çocuğun duygusal zeka performansının daha yüksek ilişkiye sahip olduğu saptanmıştır.³⁶ Annelerin çocuklarıyla küçük yaşlardan itibaren duygusal paylaşımlarda bulunması kişinin ileri dönemlerdeki yaşam kalitesini olumlu etkileyebileceğini düşündürülebilir. Ayrıca duygusal zeka becerilerinin etkisi, kişinin akademik başarısında, olumlu sosyal ilişkilerinde, yaşam doyumunda ve iyi oluş düzeyinde etkilidir.^{37,38,39} Bu bağlamda anne ve babanın eğitim durumunun artması ile çocuklarına daha fazla destek olabileceği düşünülür.

Tablo 4. WOQOL-BREF Boyutlarının Demografik ve Flört Şiddetine İlişkin Özellikler Açısından İncelenmesi

Demografik ve flört şiddetine ilişkin özellikler	Genel sağlık durumu	Fiziksel sağlık	Psikolojik durum	Sosyal ilişkiler	Çevre
Cinsiyet					
Erkek	3,03±0,67	3,64±0,45	3,24±0,41	3,06±0,61	3,19±0,35
Kadın	3,20±0,52	3,57±0,54	3,22±0,55	3,17±0,54	3,13±0,44
test değeri	t=-1,578 p=,116	t=,654 p=,514	t=,214 p=,831	t=-,970 p=,333	t=,737 p=,462
Yaş					
17 ve 18	3,14±0,51	3,56±0,57	3,23±0,59	3,23±0,62	3,15±0,50
19	3,19±0,55	3,58±0,58	3,18±0,57	3,15±0,57	3,13±0,43
20	3,21±0,58	3,64±0,47	3,24±0,53	3,14±0,45	3,15±0,43
21	3,18±0,60	3,50±0,40	3,32±0,37	3,11±0,49	3,10±0,37
22 ve üzeri	3,04±0,40	3,57±0,49	3,17±0,37	3,00±0,68	3,17±0,34
test değeri	F=,302 p=,876	F=,381 p=,822	F=,446 p=,775	F=,540 p=,706	F=,105 p=,981
Anne eğitim düzeyi					
okuma- yazma yok	3,16±0,64	3,60±0,53	3,15±0,57	3,09±0,53	2,99±0,40
İlköğretim	3,17±0,54	3,58±0,50	3,22±0,51	3,11±0,52	3,13±0,44
lise	3,24±0,52	3,58±0,57	3,28±0,56	3,30±0,61	3,26±0,40
üniversite ve üstü	3,00±0,41	3,61±0,58	3,26±0,49	3,33±0,67	3,13±0,29
test değeri	F=,460 p=,711	F=,018 p=,997	F=,419 p=,739	F=1,951 p=,122	F=2,875 p=,037*

Tablo 4 (Devamı). WOQOL-BREF Boyutlarının Demografik ve Flört Şiddetine İlişkin Özellikler Açısından İncelenmesi

Baba eğitim düzeyi						
okuma- yazma yok	3,09±0,58	3,48±0,40	3,15±0,47	2,91±0,59	2,96±0,37	
İlköğretim	3,20±0,59	3,57±0,51	3,19±0,55	3,07±0,59	3,09±0,44	
lise	3,21±0,51	3,60±0,59	3,23±0,55	3,27±0,50	3,21±0,45	
üniversite ve üstü	3,04±0,48	3,63±0,46	3,37±0,43	3,30±0,43	3,22±0,35	
test değeri	F=,994 p=,396	F=,388 p=,762	F=,975 p=,405	F=4,198 p=,006*	F=2,921 p=,035*	
Mevcut ilişki durumu						
evet	3,24±0,52	3,63±0,57	3,26±0,48	3,26±0,59	3,17±0,47	
hayır	3,15±0,56	3,56±0,51	3,21±0,55	3,11±0,53	3,13±0,41	
test değeri	t=1,096 p=,456	t=-,947 p=,344	t=-,340 p=,734	t=-1,564 p=,119	t=-,543 p=,587	
Önceki ilişki durumu						
evet	3,14±0,56	3,54±0,52	3,21±0,55	3,08±0,60	3,12±0,41	
hayır	3,20±0,54	3,61±0,54	3,23±0,52	3,20±0,51	3,15±0,44	
test değeri	t=-,746 p=,456	t=-,947 p=,344	t=-,340 p=,734	t=-1,564 p=,119	t=-,543 p=,587	

*p<0,05

Katılımcıların FŞYTÖ alt boyutlarından Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği puanı ile çevre boyutu arasında negatif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır ($r=-,147$ $p<0,05$) (Tablo 4). Bir diğer boyut olan Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Karşın Tutum Ölçeği ile genel sağlık durumu arasında

negatif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır ($r=-,147$ $p<0,05$) (Tablo 5). Ek olarak Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ile Sosyal İlişkiler boyutu arasında negatif yönlü zayıf ilişki ($r=-,195$ $p<0,05$) çevre boyutu arasında da negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=-,133$ $p<0,05$) (Tablo 5).

Tablo 5. FŞYTÖ ile WOQOL-BREF Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

FŞYTÖ alt boyutları	WOQOL-BREF alt boyutları				
	Genel Sağlık Durumu	Fiziksel Sağlık	Psikolojik	Sosyal İlişkiler	Çevre
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	-,061	-,010	-,041	-,116	-,023
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği	-,027	-,019	-,047	-,090	-,147*
Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	-,147*	-,045	-,099	-,154*	-,099
Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	-,103	-,032	-,059	-,195**	-,133*

*p<0,05

Ayrıca araştırma bulgularına göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, genel sağlık durumunu negatif yönde etkilemektedir ($B=-,131$ $p<0,05$). Genel sağlık durumu alanındaki değişimin %2'si kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete özgü tutum ölçeği tarafından açıklanmaktadır.

Kadının flörtte gösterdiği psikolojik şiddete yönelik tutum ölçeği, sosyal ilişkileri negatif yönde etkilemektedir ($B=-,156$ $p<0,05$). Sosyal ilişkiler alanındaki değişimin %4'ü Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği tarafından açıklanmaktadır (Tablo 6). Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik

Tutumlar Ölçeği, çevreyi negatif yönde etkilemektedir ($B=-,122$ $p<0,05$). Çevre alanındaki değişimin %2'si Erkeğin Flörtte

Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği tarafından açıklanmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Flört şiddeti kabul düzeyi bireyin genel sağlık durumu, sosyal ilişkileri ve çevre alanı boyutlarını etkilemektedir. Adölesanlara flört şiddeti hakkında kapsamlı bilgilerin verilmesi, bu durum ile karşılaştıklarında nasıl baş edebilecekleri yönünde farkındalık kazandırılması gerekmektedir. İlaveten yaşanan ciddi flört şiddeti, yaşam kalitesinde azalma, olumsuz sağlık davranışları ile ilişkilidir. Flört şiddetinin etkisini azaltmak, erken teşhis ve müdahale etmek için flört şiddeti taraması önerilir. Bu çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda üniversite

öğrencileri arasında flört şiddet kabul düzeyi, bireyin sosyal ilişkilerini, çevresini ve genel sağlık durumunu etkilemekte, mevcut ilişkisi bulunan öğrencilerde sigara ve madde kullanım riskli davranış düzeylerinin daha fazla olduğu saptanmıştır. Bu sonuçtan dolayı üniversite öğrencilerinde görülebilen flört şiddeti etkileri ve ilişkili olduğu faktörler hakkında farkındalık yaratılmalıdır. Flört şiddetinin birey üzerinde nedenleri ve sonuçlarını değerlendirmek için daha detaylı çalışmalara ihtiyaç vardır.

KAYNAKLAR

1. World Health Organization. (2012). World Report on Violence and Health. Geneva: WHO.http://www5.who.int/violence_injury_prevention/download.cfm?id=0000000582.
2. Kemerli, N. (2003). Aile içi kadına yönelik şiddet, Kadına Yönelik Şiddet ve Hekimlik Sempozyumu Kitabı, 41-59, Ankara, Ankara Tabip Odası Yayınları.
3. İftar, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, (Yüksek lisans Tezi) Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
4. Bal, N. (2014). "Sosyolojide Şiddet Kavramı". 6-22. <https://yurtvedunyadergisi.files.wordpress.com/2014/02/6-3.pdf>
5. National Youth Violence Prevention Resource Center (2001). Intimate Partner and Family Violence.
6. Furlong, M, Felix, E, Simental, J, Greaf, J, Klein, A, Gonzales, M. and Austin, G. "Dating Violence Patterns of California Adolescents". (2004). Persistently Safe Schools: The National Conference of The Hamilton Fish Institute on School and Community Violence'da sunulan bildirisi.
7. Amerikan Psikiyatri Birliği (2014). Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
8. Kılınçer, A.S. ve Tuzgöl, Dost, M. (2014). "Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar". Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 5 (42).
9. Subaşı, N. ve Akın, A. (2003). "Kadına Yönelik Şiddet Nedenleri ve Sonuçları". Toplumsal Cinsiyet Sağlık ve Kadın, Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 231-248, Ankara.
10. Garcia-Moreno, C, Jansen, A.F.M, Ellsberg, M, Heise, L. and Watts, C.H. (2006). "WHO Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women Study Team" "Prevalence of Intimate Partner Violence: Findings from the WHO Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence". Lancet, 368, 1260-1269.
11. Basile, K.C, Black, M.C, Breiding, M.J, Chen, J, Merrick, M.T, Smith, S.G. and Walters, M.L. (2011). "National Intimate Partner And Sexual Violence" Survey; 2010 summary report. Erişim adresi: <https://stacks.cdc.gov/view/cdc/11637>
12. Casey, E.A. and Nurius, P.S. (2006). "Trends in The Prevalence And Characteristics of Sexual Violence: A Cohort Analysis". Violence and Victims, 21 (5), 629.
13. Zweig, J.M, Lachman, P, Yahner, J. and Dank, M. (2014). "Correlates of Cybdating Abuse Among Teens". Journal of Youth and Adolescence, 43 (8), 1306- 1321.
14. Straus, M.A. (2008). "Dominance And Symmetry İn Partner Violence By Male And Female University Students İn 32 Nations". Children and Youth Services Review, 30, 252-275.
15. Silverman, J.G, Raj, A, Mucci, L.A. and Hathaway, J.E. (2001). Dating Violence Against Adolescent Girls and Associated Substance Use, Unhealthy Weight Control, Sexual Risk Behavior, Pregnancy and Suicidality". JAMA, 5, 572-579.
16. Magdol, L, Moffitt, T.E, Caspi, A, Newman, D.L, Fagan, D. and Silva, P.A. (1997). "Gender Differences İn Partner Violence İn A Birth Cohort of 21-Year-Olds: Bridging The Gap Between Clinical And Epidemiological Approaches". J Consult Clin Psych, 65, 68-78.
17. Holt, M.K. and Espelage, D.L. (2005). "Social Support as a Moderator Between Dating Violence Victimization and Depression/Anxiety Among African American and Caucasian Adolescents". School Psychology Review, 3 (3), 309-328.

18. Zehe, J.M, Colder, C.R, Read, J.P, Wiczorek, W.F, Lengua, L.J. (2013). "Social And Generalized Anxiety Symptoms and Alcohol and Cigarette Use in Early Adolescence: The Moderating Role of Perceived Peer Norms". *Addictive Behaviors*, 38 (4), 193-193.
19. Bureau of Justice Special Report: Intimate Partner Violence. (2000). Woman Ages 16 To 24 Experience The Highest Per Capita Rates of Intimate Violence-Nearly 20 Per 1000 Women.
20. Price E.L. and Byers, E.S. (1999). "Dating Violence Research Team. The Attitudes Towards Dating Violence Scales: Development and Initial Validation". *Journal of Family Violence*, 14:351-75.
21. Yumuşak, A. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik Ve Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Tokat.
22. Gençtanırım, D. and Ergene, T. (2014). "Riskli Davranışlar Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları". *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25 (1), 125-138.
23. Fidaner, H, Elbi, H. ve Fidaner, C. (1999). "Türkler İçin Sağlık ve Sosyal Bilim Araştırmalarında Kullanılan Likert Tipi Yanıt Ölçekleri: WHOQOL Türkçe Versiyonu Yanıt Skalaları Sonuçları". *Psikiyatri Ruhsal Psikofarmakoloji Dergisi*, 7, 41-47.
24. Kaya Sakarya, A. (2013). Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
25. Sezer, Ö. (2008). "Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (16).
26. Yıldırım, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
27. Altuntaş, O. ve Altınova, H. (2015). "Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Sosyo-Ekonomik Değişkenler Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi". *International Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish Or Turkic*, 10 (6), 83-100.
28. Manago, A.M. (2015). "Values for Gender Roles and Relations among High School and Non High School Adolescents in a Maya Community in Chiapas, Mexico". *International Jo-urnal of Psychology*, 50 (1), 20-28.
29. Akın, E. ve Berkem, M. (2012). "İntihar Girişiminde Bulunan Ergenlerde Psikiyatrik Tanıların, Demografik ve Klinik Özelliklerin Değerlendirilmesi". *Fırat Tıp Dergisi*, 17 (4), 228-232.
30. Telef, B.B. (2014). "Ergenlerde Olumlu ve Olumsuz Duygular İle Riskli Davranışlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi". *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22 (2), 573- 590.
31. Siyez, M.D. ve Palabıyık, A. (2009). "Günebakan Madde Bağımlılığını Önleme Eğitim Programının Lise Öğrencilerinin Madde Kullanım Sıklığı, Uyuşturucu Maddeler Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ve Yanlış İnanışları İle Madde Reddetme Becerileri Üzerindeki Etkisi". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (28), 56- 67.
32. Korkut, F. (2004). Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ankara: Anı Yayıncılık.
33. Centers for Disease Control and Prevention. (2006). Physical Dating Violence Among High School Students- United States, 2003. *MMWR: Morbidity and Mortality Weekly Report*, 55 (19), 532-535.
34. Piko, B. (2000). "Perceived Social Support From Parents And Pers: Which Is The Stronger Predictor Of Adolescent Substance Use?". *Substance Use & Misuse*, 35 (4), 617-630.
35. Ustabaş, S. (2011). İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık ve Algılanan Sosyal Destek Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
36. Coskun, K. (2017). "Anne ve Baba Eğitim Düzeyleri İle 10 Yaş Çocuğunun Duygusal Zeka Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (23), 185-198.
37. Di Fabio, A. and Kenny, M.E. (2011). "Emotional Intelligence and Perceived Social Support Among Italian High School Students". *Journal of Career Development*, 1 (1), 1-15.
38. Ferrando, M, Prieto, M.D, Almeida, L.S, Ferrandiz, C, Bermejo, R, Lopez-Pina, J.A, Hernandez, D, Sainz, M. and Fernandez, C. (2010). "Trait Emotional İntelligence And Academic Performance: Controlling For The Effects of IQ, Personality, and Self-concept". *Journal of Psychoeducational Assessment*, 20 (10), 1-10.
39. Qualter, P, Whiteley, Y, Hutchinson, J.M. and Pope, D.J. (2007). "Supporting The Development of Emotional Intelligence Competencies to Ease the Transition From Primary to High School". *Educational Psychology in Practice*, 23 (1), 79-95.